

**Veiligheidsregio Haaglanden
en
regionalisering Brandweer Haaglanden**
Concept Raadsvoorstel

Concept raadsvoorstel

INHOUDOPGAVE

1.	DICTUM TEN BEHOEVE VAN CONCEPT RAADSVOORSTEL	3
2.	INLEIDING	3
3.	FUSIE BRANDWEER HAAGLANDEN	3
4.	BESTUURLIJKE VOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN BIJ DE VORMING EN INRICHTING VAN ÉÉN REGIONALE BRANDWEER HAAGLANDEN	4
4.1.	Afbakening	4
4.2.	Bindende voorwaarden voor de overdracht van taken	5
4.3.	Personeel	6
4.4.	Ontwikkeling kosten brandweer	7
4.5.	Huidige zorg voor huidig budget, budgettair neutraal	7
5.	BIJLAGEN	8
5.1.	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden	8
5.2.	Toelichting gemeenschappelijke regeling	8
5.3.	Bestuurlijke aansturing en contouren brandweerorganisatie	8
5.4.	Besturingsmodel Brandweer binnen de Veiligheidsregio Haaglanden	8

Concept raadsvoorstel

1. DICTUM TEN BEHOEVE VAN CONCEPT RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad van de gemeente

Met inachtneming van en onder verwijzing naar onderstaande toelichting wordt u voorgesteld:

1. In te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Hulpverleningsregio Haaglanden in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden;
2. In te stemmen met het inrichten van de Regionale Brandweer Haaglanden als onderdeel van de Veiligheidsregio Haaglanden op basis van een door het Algemeen Bestuur goedgekeurd plan van aanpak;
3. In te stemmen met de bestuurlijke voorwaarden en uitgangspunten die gelden bij de vorming van de Regionale Brandweer Haaglanden, zoals beschreven onder punt 4;
4. Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden i.o. op te dragen de gemeenten periodiek te rapporteren over de voortgang;
5. Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden i.o. op te dragen om per gemeente het definitieve ontvechtingbesluit over de precieze overdracht van mensen en middelen naar de Regionale Brandweer Haaglanden met een apart besluit ter instemming aan de betreffende gemeenteraad in procedure te brengen.

2. INLEIDING

Een veilige leef- en werkomgeving is voor de inwoners van Haaglanden een belangrijk goed. Het primaat voor de veiligheid ligt bij gemeenten. Gemeenten hebben daartoe eigen organisatieonderdelen, zoals de gemeentelijke brandweer. Ook op regionaal niveau zijn operationele diensten betrokken bij dit dossier; de politie, het regionaal brandweerbureau, de GGD, de ambulancediensten en de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR). Enkele jaren geleden is een aantal van deze diensten samengevoegd in de Hulpverleningsregio Haaglanden (HRH). Het Kabinet, gesteund door een meerderheid in de Kamer, heeft een landelijke ontwikkeling naar de Veiligheidsregio's ingezet. Een sterke brandweerkolom is één van de belangrijkste pijlers van zo'n Veiligheidsregio. Dit raadsvoorstel beschrijft deze ontwikkeling en de consequenties voor de brandweer en de HRH.

3. FUSIE BRANDWEER HAAGLANDEN

Het Algemeen Bestuur van de HRH heeft na overleg met de commandanten brandweer in 2007 besloten tot de ontwikkeling van een sterke 'rode kolom'. Deze rode kolom is een belangrijke schakel binnen de regio om ook in de toekomst tot een kwalitatief hoogwaardig niveau van veiligheid te komen. De brandweer is nu vooral decentraal, dus lokaal, georganiseerd. Een gezamenlijke brandweerorganisatie reduceert de kwetsbaarheid door versnippering en versterkt

Concept raadsvoorstel

de slagkracht bij grootschalig optreden. Grootschalig optreden (meerdere eenheden in een complexe omgeving) vormt de grootste uitdaging bij crises- en rampenbestrijding. Een gezamenlijke brandweer staat garant voor één adequaat kwaliteitsniveau van brandweezorg in de gehele regio.

Rampen en crises vereisen goed afgestemd grootschalig optreden op regionaal niveau. Bijvoorbeeld afgestemd op nationale standaarden zoals deze worden vervat in een concept kwaliteitsbesluit brandweerpersoneel. Als elke seconde telt en de brandweer binnen minuten ter plaatse moet zijn, gelden in de regio Haaglanden operationele grenzen in plaats van geografische grenzen. Korpsen treden nu al veel gezamenlijk op en ze zijn afhankelijk van elkaars prestaties. Er wordt al goed samengewerkt, maar deze samenwerking dient in een meer structureel verband te worden georganiseerd. Binnen het gebied van de Veiligheidsregio Haaglanden werken brandweer, GHOR en ambulancevoorziening en de politie op regionaal niveau samen. Vanuit het oogpunt van kwaliteit, capaciteit en continuïteit is het noodzakelijk dat de brandweer in deze hulpverleningsketen een sterke schakel wordt; een organisatie met centrale aansturing, met één kwaliteitsniveau en gelijkwaardige, niet vrijblijvende prestaties binnen de negen gemeenten.

In haar nieuwe vorm omvat de Regionale Brandweer Haaglanden de zeven lokale brandweerkorpsen, waaronder een korps gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling tussen twee gemeenten en de brandweermedewerkers uit de Hulpverleningsregio Haaglanden. De Regionale Brandweer Haaglanden krijgt een sterke operationele slagkracht, een betere continuïteit bij langdurig optreden en grotere expertise door bundeling van kennis en middelen. Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden i.o. heeft daarbij waarborgen ingebouwd voor een stevige lokale inbedding van de brandweer, gekoppeld aan een zorgvuldige en respectvolle behandeling van de positie van vrijwilligers en beroepsmedewerkers.

4. BESTUURLIJKE VOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN BIJ DE VORMING EN INRICHTING VAN ÉÉN REGIONALE BRANDWEER HAAGLANDEN

4.1. Afbakening

Het doel is te komen tot één brandweerorganisatie als onderdeel van de Veiligheidsregio Haaglanden. De Regionale Brandweer Haaglanden wordt daarmee één organisatie met één rechtspositie voor al het personeel (beroeps en vrijwilligers), onder éénhoofdige leiding van de regionaal commandant. Deze legt verantwoording af aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden.

De bijlage 'Bestuurlijke aansturing en contouren brandweerorganisatie' beschrijft de inrichting van Regionale Brandweer Haaglanden op hoofdlijnen. Dit document vormt het uitgangspunt voor het plan van aanpak waarin de route wordt aangereikt die moet leiden tot de inrichting van de regionale brandweer, met daarin waarborgen voor de inbedding van de lokale brandweer, de lokaal commandant, de beroepsmedewerkers en de vrijwilligers! De uitwerking van de detailstructuur (o.a. functies, formatie, waardering) van de organisatie wordt met het plan van aanpak voorzien. Evenzo geldt dit voor de financiële onderdelen van de vorming van de regionale brandweer en daarmee de ontvlechting van de gemeentelijke brandweerkorpsen.

Concept raadsvoorstel

Het Algemeen Bestuur acht het nu niet haalbaar om op één moment (1 januari 2009) de vorming van de Veiligheidsregio Haaglanden en de regionalisering van de Brandweer Haaglanden te realiseren (inrichting organisatie, opstellen beleidsplan en begroting, overdracht personeel en middelen), onder gelijktijdige opheffing van de gemeentelijke brandweerkorpsen. Om het proces tot vorming van de veiligheidsregio niet te vertragen, wordt nu separaat de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden ter besluitvorming aangeboden. Feitelijk betreft dit een wijziging van de bestaande Gemeenschappelijke Regeling Hulpverleningsregio Haaglanden. Met een vastgestelde GR wordt de Veiligheidsregio Haaglanden gevormd en wordt het Veiligheidsbestuur formeel ingesteld. Het Veiligheidsbestuur wordt daarmee verantwoordelijk voor de verdere inrichting van de Veiligheidsregio en de regionalisering van de brandweer.

Met het voorliggende raadsvoorstel wordt ingestemd met de wijziging tot de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden. De regionalisering van de brandweer maakt hier, conform het convenant met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, onderdeel van uit maar dient nog van een nadere uitwerking te worden voorzien. Op basis van een door het Algemeen Bestuur goedgekeurd plan van aanpak vindt in 2009 de feitelijke overdracht plaats van taken en bevoegdheden van de brandweerkorpsen naar de regionale brandweer, geheel volgens de hierna genoemde voorwaarden. Deze voorwaarden zijn door het Algemeen Bestuur als bindend benoemd. Deze bindende voorwaarden moeten ertoe bijdragen dat de overdracht van taken en bevoegdheden en de vorming en inrichting van een nieuwe Regionale Brandweer Haaglanden voor de gemeenten volledig beheersbaar verloopt. In deze voorwaarden wordt dan ook rekening gehouden met de specifieke wensen van gemeenten tot financiële transparantie. Voorts hebben de bindende voorwaarden tot doel om het regionaliseringsproces te sturen.

Voor de finale overdracht van de brandweer zal in 2009 een separaat raadsvoorstel aan elke gemeenteraad worden voorgelegd. In dit raadsvoorstel zullen alle voorwaarden, (financiële en personele) consequenties en waarborgen voor de overdracht zijn opgenomen.

4.2. Bindende voorwaarden voor de overdracht van taken

De hieronder genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van dit raadsvoorstel en dienen als kader voor het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio om het regionaliseringsproces van brandweer gecontroleerd, overeenkomstig de geformuleerde doelstellingen, te laten verlopen. Deze voorwaarden vormen tevens het kader van de regionaal commandant voor het inrichten van de brandweerorganisatie. Tenslotte bieden deze voorwaarden zekerheid aan de raden van de gemeenten dat de vorming van de regionale brandweer volgens de gemaakte afspraken plaatsvindt en dat er geen situatie met een open einde (carte blanche) ontstaat.

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden heeft de volgende bindende voorwaarden geformuleerd waaraan het proces tot regionalisering van de brandweer moet voldoen:

0. Er wordt gestart met het op stellen van een Plan van Aanpak (PvA), dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Het PvA wordt in laatste kwartaal 2008 opgesteld en resulteert in een ingerichte Regionale Brandweer Haaglanden per ultimo december 2009. Bij de uitwerking van het PvA worden de bestuurlijk afspraken verwerkt.
1. Elke gemeente dient aan de basis-zorgnorm te voldoen. Als basis hiervoor dient het medio 2008 opgestelde validatierapport (zowel kwalitatief als financieel).

Concept raadsvoorstel

2. Door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden wordt het minimumniveau van de basis-zorgnorm vastgesteld (gebaseerd op landelijke normen).
3. In het geval een gemeente niet voldoet aan de basis-zorgnorm is zij zelf verantwoordelijk voor het realiseren hiervan ('been bijtrekken').
4. Het gemeentelijk budget voor de eigen brandweezorg is opgebouwd uit een basis- en een pluspakket. Het basispakket bevat alle uitgaven voor de basis brandweezorg. Het pluspakket bestaat uit specifiek voor die gemeente vastgestelde taken (o.a. reddingsbrigade). Het gemeentelijk budget voor de brandweer wordt overgedragen aan het veiligheidsbestuur die op basis van de vastgestelde zorgnorm voorziet in het leveren van de brandweezorg. De overgang van taken en middelen vindt budgettair neutraal plaats.
5. De inwonerbijdrage van elke gemeente aan de HRH, voor de thans door de HRH uitgevoerde taken, blijft ook na de vorming van de Veiligheidsregio gehandhaafd.
6. De gemeentelijke bijdrage aan de geregionaliseerde brandweer blijft voor de eerste drie jaar gefixeerd en dient daarmee als taakstelling voor de regionale brandweer. Hiervan is uitgezonderd de reguliere indexering, de frictiekosten als gevolg van de ontvlechting van de brandweer uit de gemeentelijke organisatie (die zijn voor rekening van de gemeente zelf) en eventuele uitbreiding van het takenpakket.
7. Bij de overdracht van de lokale korpsen dienen de door de gemeenten in kaart gebrachte frictiekosten in redelijke onderlinge verhouding te staan tot de over te dragen brandweerbudgetten.
8. Nieuw beleid of additionele kwaliteitseisen opgenomen in wet- en regelgeving worden eerst door het Veiligheidsbestuur vastgesteld en dan in de begroting opgenomen.
9. De overdracht van lokaal budget vindt plaats zodra de nieuwe regionale brandweerorganisatie is ingericht en de lokale taken en bevoegdheden zijn overgedragen, doch niet later dan 31 december 2009.
10. De vorming van één brandweerorganisatie Haaglanden heeft tot doel een kwalitatief goede organisatie voor de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing in te richten.
11. Ten behoeve van het opstellen van de meerjarenbegroting voor de regionale brandweer, het financieel ontvlechten van de brandweerorganisaties en ter ondersteuning van het projectbureau wordt specifieke expertise op financieel terrein ingehuurd.
12. Het veiligheidsbestuur maakt elk jaar een begroting van baten en lasten voor het volgende kalenderjaar, alsmede voor de aansluitende periode van drie jaar een ontwerpmeerjarenbegroting. De begroting en de ontwerpmeerjarenbegroting zijn zodanig ingericht dat daaruit blijkt welke baten en lasten verband houden met welke taken.
13. De verschuldigde gemeentelijke bijdragen worden in een kostenverdeelsysteem verwerkt. In 2009 wordt deze systematiek door het bestuur nader ontwikkeld en voorzien van een raadsvoorstel aan de raden voorgelegd.
14. Op basis van de voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling is de BTW volledig compensabel.

4.3. Personeel

Voor de overdracht van het personeel worden (traject)afspraken gemaakt met het Bijzonder Georganiseerd Overleg (BGO). De rechtspositieregeling, het sociaal plan en het plaatsingsplan zullen in het BGO met de vakbonden worden afgestemd. Ook harmonisatie van de rechtspositieregelingen is onderwerp van gesprek in het BGO. In het kader van medezeggenschap bij de inrichting van de nieuwe organisatie is een Bijzondere Ondernemingsraad opgericht. Ook zullen daar afspraken worden gemaakt over medezeggenschap in de nieuwe organisatie.

Concept raadsvoorstel

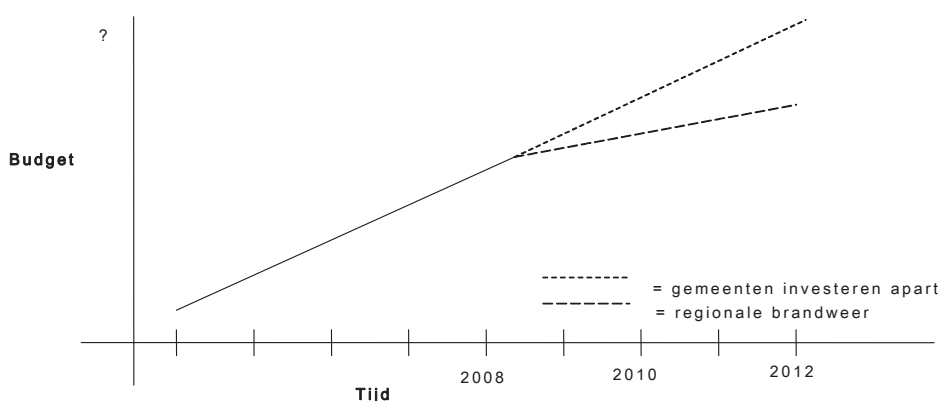
4.4. Ontwikkeling kosten brandweer

De lokale brandweren i.c. de gemeenten zijn in de periode 2001-2005 met een stijging van kosten ter waarde van 25% van het brandweerbudget geconfronteerd. Voor de Minister van BZK reden om een structurele compensatie van 220 miljoen euro beschikbaar te stellen aan de gemeenten op basis van het Cebeon-rapport. Dit onder de voorwaarde, dat de gemeenten op eigen kracht de veiligheidsregio's zouden realiseren.

Wat binnen onze regio duidelijk is geworden is, dat de eerdergenoemde stijging van lokale kosten van de brandweer een lineair karakter heeft en zonder nadere maatregelen in dezelfde lijn blijft doorlopen. Met de voorgenomen regionalisering van de brandweer in Haaglanden wordt beoogd deze lineaire kostenstijging af te vlakken en kostenverhogingen voor de eerstkomende drie jaar te fixeren op het inflatiepercentage. Alleen aanvullende eisen vanuit het Rijk of een gemeente kunnen leiden tot kostenstijgingen. Deze zullen dan ook gefinancierd moeten worden vanuit het Rijk of de betreffende gemeente.

Regionalisering van de brandweer zal niet direct leiden tot bezuinigingen of kostenverlagingen, maar heeft primair tot doel verhoging van de kwaliteit van de brandweezorg en rampenbestrijding. Daarnaast heeft de VRH tot doel om te komen tot betere kwaliteit, capaciteit en continuïteit van de algehele brandweezorg en rampenbestrijding.

In onderstaand schema wordt gevisualiseerd hoe de kostenontwikkeling van de brandweer eruit ziet bij voortbestaan van bestaande gemeentelijke brandweerkorpsen versus één regionaal brandweerkorps.

Figuur 1: Kosten ontwikkeling brandweer

4.5. Huidige zorg voor huidig budget, budgettair neutraal

Uitgangspunt voor de ontvlechting is dat de brandweerkorpsen budgettair neutraal overgaan naar de regionale brandweer Haaglanden waarbij geldt dat de huidige zorg geleverd wordt voor het huidige budget. Onder huidig budget wordt verstaan het gemeentelijk brandweerbudget zonder gemeentelijke overhead, maar inclusief de genormeerde opslag voor de bedrijfsvoering van € 6,30 per inwoner.

In de eerste helft van 2008 is het zorgniveau van de afzonderlijke korpsen in beeld gebracht en met elkaar vergeleken (validatie rapporten). Het beeld dat hieruit naar voren komt is dat de gemeenten over een vergaand vergelijkbaar niveau brandweezorg beschikken. Een

Concept raadsvoorstel

samenhangend overzicht met de totale kwaliteit aan brandweezorg wordt binnen het bestuur van de veiligheidsregio behandeld.

5. BIJLAGEN

5.1. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden

5.2. Toelichting gemeenschappelijke regeling

5.3. Bestuurlijke aansturing en contouren brandweerorganisatie

5.4. Besturingsmodel Brandweer binnen de Veiligheidsregio Haaglanden

(Vastgesteld door de gemeenteraden als onderdeel van het Voorgenomen besluit)